

Posudek vedoucího bakalářské práce

Název: Etická tkáň v paliativní péči

Autorka: *Monika Veselá*

Hodnocení bude postupovat dle stran práce a pak vysloví návrh známky.

U prohlášení chybí podpis. Není nadepsán Obsah. Při prvním pohledu na osnovu zahlédne člověk, který se orientuje, určitý pokus o tkáň, resp. o prvky etické tkáně v paliativní péči, nicméně pro čtenáře není hned tak zřetelná ona tkáň. Nepoměrem působí rozsah stran textu vlastní práce a pak příloh. U nadpisů některých kapitol a podkapitol jsou zbytečné dvojtečky. Dále uspořádání kapitol by bylo bývalo lepší kvůli oné tkáni: např. Celistvost (kap. 6) by se hodila více k Obrazu člověka (1.4).

Úvod: odkud bere autorka svá negativistická tvrzení o společnosti? Na s. 5 dole chybí předložka „na“.

Možná by bylo lepší na této úrovni práce uvést místo „etický rozměr“ paliativní péče (dále jen pp) např. „načrtnout určité základní etické principy a postoje pro tuto oblast, a proto pod názvem tkáň. Tím by byl jasnější i cíl práce a fakt, že nelze očekávat řešení všech možných etických témat, dilemat této oblasti lidského života.

Chybí i naznačený postup práce.

Nové kapitoly patří na novou stránku (např. s. 6).

s. 6 dále: 2x „je“ v 1. odst. 1. kap.

Špatné citace, a to nejen zde, ale v celé práci! 2x uváděny – v závorce za větou i pod čarou!!! To je smutné zjištění. A ještě je někde napřed pramen a pak autor! Jakoby autorka nečetla příslušné směrnice platné pro tyto práce na ETF UK.

U definice křesťanské etiky chybí rozměr sociální etiky, který je taky důležitý pro onu tkáň pp.

Cenným je, že se snaží představit obor, v rámci něhož práci píše, a připravit si určité nástroje a teologicko-antropologicky práci ukotvit.

s. 7: je biomedicínská etika „dalším typem etiky“, či její důležitou oblastí nebo součástí?

Jak máme rozumět větě na s. 8: „Medicínská etika se časem mění (...) nemocným.“?

s. 8 dále: odkud čerpá? Objevují se jazykové chyby (např. psaní čárek je velmi slabé v celé práci). Opětovně špatně poznámkový aparát.

s. 9: opět čárky ve větách, kde nemají být. Chybí odkaz na zmiňovaný dokument GS.

s. 10: je dána lidská důstojnost (dále jen ld) skutečně v pojetí křesťanské etiky tím, že se člověk narodí?

Je Emanuel Kant, nebo Immanuel?

s. 11: jedná se o prvky pacientovy důstojnosti, nebo o faktory, které ld respektují a zachovávají?

s. 13: Od věty textu „S ld (...)“ až k „léčbu“: odkud jsou tyto poznatky?

s. 14: zcela bez odkazu; poslední odst.: „z etického a morálního hlediska“ – jaký v tom máme vidět rozdíl?

s. 17: kde bere autorka taková tvrzení, že „současná společnost se domnívá, že“? – a je tam ještě odkaz na zdroj, který to takto určitě nemá!

s. 18: nejsou uvozovky na konci věty.

s. 19: 3.1 lépe asi koncem lidského života.

s. 20: vůbec se nevyužije Doporučení RE č. 1418/1999 v souvislosti s ld; a pak: poslední odstavec: vyjadřuje se tzv. „Biokonvence“ o ochraně lpr a ld smrtelně nemocných a umírajících? Nedošlo k záměně dokumentu?

s. 22: jaké je kritérium pro prohlášení člověka za mrtvého?

s. 23: č. 1419, nebo 1418/1999?

s. 24: která je tedy ona obnovená definice WHO z roku 2002?

s. 26: co myslí větou, že „pp není péčí v hospicích“?! Proč se zase vrací téma, co je pp, když už to bylo a mělo být dohromady předtím? Podkap. 4.4 dle posudku nemusela být vůbec.

s. 26 dále: odkud údaje o historii pp? 100-150 let? Kdy např. vznikl první hospic a začíná se vymezovat paliativní medicína a pak péče? A pak přijde zase zpět 4.6: K cílům a účelům, a zase Zásady (sice velmi podstatné), ale opět bez souvislosti a zařazení do příslušných předchozích kapitol (prostě už to bylo a tam mělo být). A pak jsou materiály řazeny vedle sebe bez toho, aby se daly do souvislostí a vytvářely z podobných informací výstupy. Název brožury je s malým písmenem (s. 27).

Pozitivním je, že má práce i zdroje z anglického jazyka. Dále taky to, že např. 5.4 připomene, co bylo, a tím propojuje, navazuje (lépe se pak čtenáři vnímají souvislosti a kontexty; tato snaha v celé práci je, i když se ne vždy podaří).

s. 34: za viz není tečka!

s. 35: opakovaně („obrazu božímu“ s malým „b“).

s. 35: od kap. 6 bez odkazu, přestože je dokonce i přímá citace!

s. 37: pojetí nemoci, bolesti, utrpení ve spojení s hříchem tzv. „prvotních lidí“ neodpovídá celkovým biblickým nálezům o pojetí nemoci a vztahu nemoci a viny.

Proč velká písmena Naděje, Spravedlnost, Lidská Důstojnost? Jsou to vše skutečně principy a jen principy a všechny principy v této oblasti? A kde má další principy a postoje oné tkáň? Slyšela někdy o pojetí křesťanské naděje jako o jedné ze základních tzv. vlitých či teologálních ctností? Špatný způsob citace biblického místa (Zj. 21).

s. 38: opět bez odkazu? Jsou to myšlenky autorky?

Principy a postoje: nějak se sice obé objeví, ale autorka to nevysloví, že je potřeba vnímat a uvádět obé. Je vidět i celkově, že vnímáme zájem autorky o problematiku, zdůraznění důležitosti, nicméně práce byla psána v rámci určitého oboru s cílem učinit určitou strukturu – tzv. tkáň etických principů a postojů v paliativní péči, a tak lze konstatovat, že právě ona kompetence psát tento typ kvalifikační práce a ještě v rámci Teologické etiky (dále jen te), je slabší; a stejně tak byla slabší orientace v daném oboru, ale zase musím přiznat, že činila pokroky a musela tak zvládat učení se v oblasti pp i te.

K části nazvané „Monografie“:

jsou všechny uvedené tituly monografiemi? Některá díly zde uvedená nenajdeme v textu. Pak nesedí seznam abecedně (např. Šourková je před biblí!) Najednou je po Chartě Rada Evropy...Někdy chybí příjmení autora...To práci škodí.

Z práce se čtenář dozví, co je pp. Taky se seznámí s možnými principy biomedicínské etiky, které lze použít pro tuto oblast. Najdeme i důležitý postoj naděje. Nicméně ona zamýšlená tkáň není tak bohužel zřetelná, aby čtenář viděl za sebou ty a ty principy a postoje ukotvené na hlavním „uzlu“, totiž na zmiňované ld. A formální úprava je opravdu bolestná.

Celkově ale lze práci doporučit k obhajobě. Jako známku navrhuji dostatečně (E).

V Praze dne 6. ledna 2009

René Milfait